

ЕТНІЧНІ КОНФЛІКТИ У СУЧАСНОМУ МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Період кінця ХХ – початку ХХІ століть відзначається високою кількістю соціально-політичних конфліктів у всьому світі. Є очевидним, що природні та екологічні катаклізми, хвиля пострадянських революцій, нескінчені війни, акції тероризму призвели до поширення міжетнічних конфліктів.

Проблеми вбачаються у важливості усвідомлення суспільством необхідності виховання толерантної особистості, формуванням у молоді культури міжетнічних відносин. Разом з цим, низка сучасних практичних і теоретичних проблем етнічного генезу, пошук наукових засад удосконалення процесу профілактики етнічних конфліктів серед української молоді поки що не вирішена. Виникла необхідність посилити увагу до розробки новітніх технологій толерантного виховання молоді до представників різних етносів та національностей.

Теорія етнічного конфлікту, вивчення його конкретних проявів постійно перебувають у полі зору дослідників. Окремі праці зарубіжних спеціалістів з етнонаціональних відносин – У. Альтерматта, У. Бімена, Г. Бруннера, Е. Смітта, – були перекладені багатьма мовами. В Україні питання природи і сутності етнічного конфлікту, шляхів його розв'язання розробляють В. Євнух, О. Картунов, Л. Нагорна, Л. Шкляр.

З метою перевірки рівня сформованості етнічної толерантності в молодіжному середовищі, який безпосередньо вказує на рівень етнічної конфліктогенності серед молоді було проведено анкетування (2013р), у якому брали участь 127 молодих людей (57 учнів 11-их класів Котелевської гімназії №1 імені С. А. Ковпака та 70 студентів вищих навчальних закладів) та 2015 року проводилося повторне анкетування для 125 молодих людей, а саме 50 учнів 11-х класів та 75 студентів ВНЗ .

Було визначено (наявність віри та релігійна ідентифікація, рівень соціальної активності, емоційний стан, національність, інтенсивність взаємодії з

представниками інших національностей) та експериментально перевірено оптимальні соціально-педагогічні умови подолання етнічних конфліктів.

Порівнюючи підсумки соціологічного дослідження 2013 та 2015 рр., можна зробити висновок, що результати повторного анкетування показані опитуваними, мало відрізняються від отриманих у 2013 році. Це свідчить про усталеність поглядів молодих людей та умов розвитку їх особистостей. У графі «Як я ставлюсь до представників інших національностей, зокрема до росіян, більшість опитуваних(87%) зазначає своє ставлення як позитивне. Це може свідчити про можливе зростання рівня недовіри молоді до засобів масової інформації та про безпосередню активну взаємодію з представниками цієї національності. Студенти різноманітних вишів презентують більш високий рівень толерантного ставлення до різних національностей, ніж учнівська молодь. Це пояснюється тим, що ВНЗ, на відміну від школи, є полінаціональною освітньою установою і студенти, які там навчаються постійно і безпосередньо взаємодіють з представниками інших культур, національностей, віросповідань, що і сприяє формуванню толерантності.

Отже, в ході даного дослідження було встановлено, що найкращим та найбільш ефективним на даному етапі суспільного становлення є формування та розвиток толерантності та культури міжетнічного спілкування у молодіжному середовищі. Визначено та експериментально перевірено оптимальні умови подолання етнічних конфліктів. По-перше, це підвищення соціальної активності серед молодих людей, тобто залучення їх до певного типу молодіжної організації. По-друге, соціальне самопочуття є певною емоційно-оцінною реакцією на своє становище у суспільстві, і для того, щоб молода людина за будь-яких обставин проявляла толерантні риси, слід забезпечити оптимально комфортні умови для життя та розвитку її особистості. І найголовнішим, на нашу думку, є формування молодого покоління про культуру та традиції інших народів, а також створення умов для більш тісного безпосереднього та постійного взаємозв'язку з представниками інших національностей.